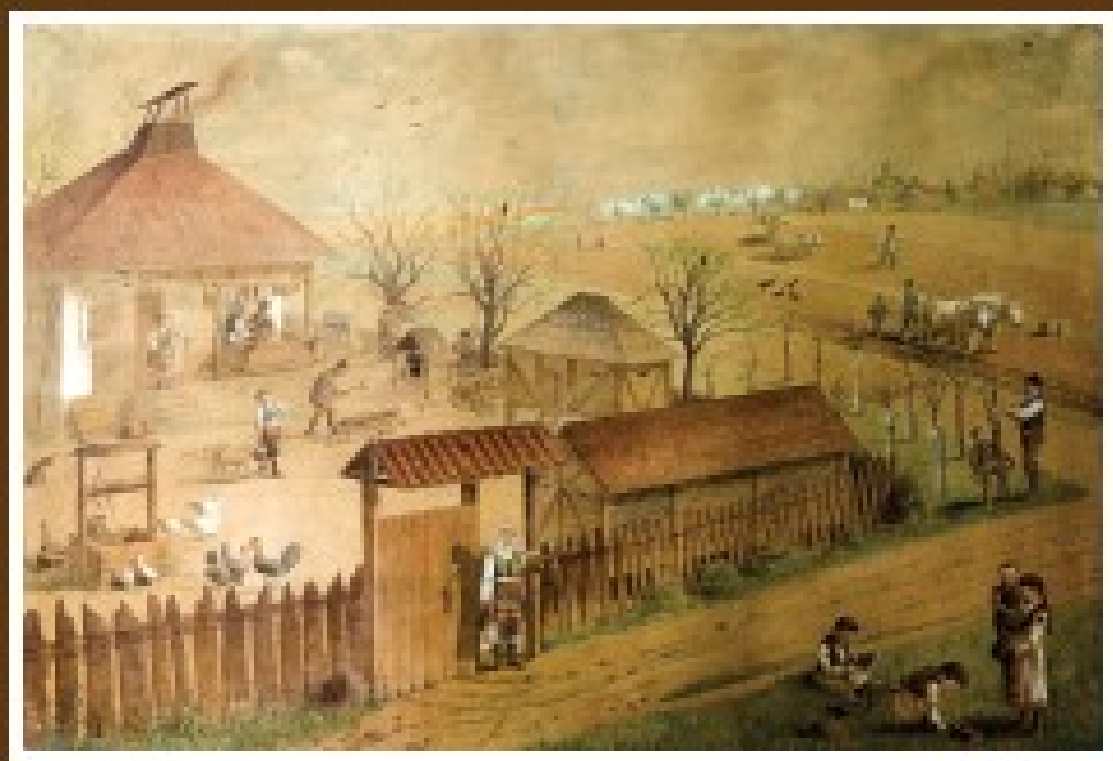

Гордана Гарић Петровић

ЗЕМЉОРАДЊА У СРБИЈИ (1878 - 1912)

СТЦ

Српски генеалошки центар

Етнолошка библиотека

Посебна издања

Књига 12

Историјски институт

Посебна издања

Књига 67

Уредник
Мирослав Нишкановић

Рецензенти
Проф. др Божица Младеновић
Др Александра Вулетић
Др Радомир Ј. Поповић
Др Милош Матић

Ова књига је настала као резултат рада на пројекту *Од универзалних царстава ка националним државама. Друштвене и политичке промене у Србији и на Балкану* (Ев. бр. 177030), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Гордана Гарић Петровић

**ЗЕМЉОРАДЊА У СРБИЈИ
(1878-1912)**

**Београд
2017**

Садржај

ПРЕДГОВОР	5
ПОЛОЖАЈ, ПОВРШИНА, РЕЉЕФ, КЛИМА, ХИДРОЛОШКА МРЕЖА	9
Положај и површина	9
Рељеф	10
Педолошки састав	11
Хидрографска мрежа	12
Клима	15
СЕОСКА НАСЕЉА, ЗЕМЉИШНИ ФОНД И СЕОСКО СТАНОВНИШТВО	19
Сеоска насеља	19
Земљишни фонд	24
Структура земљишног фонда	29
Сеоско становништво	33
Сеоско домаћинство	40
Пољопривредни радови	50
ИНСТИТУЦИЈЕ И УДРУЖЕЊА УКЉУЧЕНА У МОДЕРНИЗАЦИЈУ ЗЕМЉОРАДЊЕ	55
Одељење за земљорадњу и сточарство (Одељење за пољску привреду и ветеринарство)	55
Државни пољопривредни заводи	63
Топчидерска економија	63
Државна ергела (Државни сточарски завод од 1902. године)	66
Пољопривредне школе	68

Земљоделска школа у Топчидеру	69
Ратарска школа (Школа за сточарство и планинско газдовање) у Краљеву	70
Школа за винодеље и воћарство у Букову	73
Ратарска школа у Шапцу	75
Пољопривредне станице	77
Пољопривредна станица Округа моравског у Ћуприји	77
Пољопривредна станица Округа врањског у Лесковцу	77
Пољопривредна станица Округа тимочког у Зајечару	78
Пољопривредна станица Округа пожаревачког у Пожаревцу	78
Пољопривредна станица Округа крагујевачког у Крагујевцу	79
Пољопривредна станица Округа крушевачког у Крушевцу	79
Расадници	79
Лозни расадници	79
Срески расадници	81
Српско пољопривредно друштво	82
Земљорадничке задруге	85
ЗАКОНИ О УНАПРЕЂЕЊУ ЗЕМЉОРАДЊЕ	89
РАЗВОЈ ЗЕМЉОРАДЊЕ ПО ГРАНАМА	99
РАТАРСТВО	99
Узгој житарица до 1878. године	99
Радови, оруђа и прве машине у ратарству	101
Ратарски производи на изложбама	107
Кукуруз	109
Стрна жита	111
Статистика производње житарица	113
Промет житарица	120
Индустријске биљке	124
Статистика производње индустријских биљака	128
ВОЋАРСТВО	131
Воћарство до 1878. године	131
Врсте и сорте воћа	132
Традиционални радови у воћарству	135

Чување, прерада и потрошња воћа	138
Сушење шљива	139
Производња пекмеца	143
Производња ракије	145
Воћни расадници	150
Калемарски курсеви	152
Изложбе воћа	153
Ширење површина под културом шљиве	156
Статистика воћарства	158
Промет воћа и воћарских производа	167
ВИНОГРАДАРСТВО	169
Виноградарство до 1878. године	169
Традиционални радови у виноградарству	171
Старе сорте грожђа и производња вина	172
Појава епидемије филоксере у Србији и њено сузбијање	174
Расадници за производњу лозе на америчкој подлози	175
Статистика виноградарства	178
ПОВРТАРСТВО	183
Опште карактеристике	183
Узгој појединих повртарских култура	187
ЗАКЉУЧАК	195
Слике и карте	199
Списак илустрација, графикона, карата, фотографија и табела	205
Извори и литература	209
Архивски фондови и збирке	209
Објављени извори	209
Штампа и календари	210
Статистичке публикације	210
Лексикографске и енциклопедијске публикације	212
Литература	212
Географских регистар	219
Именски регистар	229

Гордана Гарић Петровић
ЗЕМЉОРАДЊА У СРБИЈИ
(1878-1912)

© Гордана Гарић Петровић и СГЦ

Издавачи
Српски генеалогички центар – Београд
Историјски институт Београд

За издаваче
Филип Нишкановић
Срђан Рудић

Уредник
Мирослав Нишкановић

Насловна страна
Владислав Тителбах, *Пролећни радови у сеоском домаћинству*, акварел,
1903 (власништво: Историјски музеј Србије, Београд)

Лектура и коректура
Слободанка Марковић

Компјутерска обрада и штампа
СГЦ – Београд

Тираж
500

ISBN 978-86-6401-019-1 (СЦГ)
ISBN 978-86-7743-121-1 (ИИБ)

Београд
2017

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

338.43(497.11)"1878/1912"
332.334.2:631(497.11)"1878/1912"

ГАРИЋ Петровић, Гордана

Земљорадња у Србији : (1878-1912) / Гордана Гарић Петровић. – Београд: Српски генеалогски центар : Историјски институт, 2017 (Београд : СГЦ). –граф. прикази, табеле. – 235 стр. ; 25 см. – (Етнолошка библиотека /Српски генеалогски центар. Посебна издања ; књ. 12) (Посебна издања /Историјски институт ; књ. 67)

Тираж 500. – Напомене и библиографске референце уз текст. – Библиографија:стр. 209-218. – Регистри.

ISBN 978-86-7743-121-1 (ИИ)

ISBN 978-86-6401-019-1 (СГЦ)

а) Земљорадња – Србија – 1878-1912 б) Пољопривреда – Србија – 1878-1912

COBISS.SR-ID 238562316